

Trónörökös Ő Fensége görgényi vadászata.

Trónörökös Ő cs. és k. Fensége medvevadászatáról oly sok és eltérő híreket hozott a sajtó, hogy azokat némileg megczáfolandó, és lényegében a rendezők védelmére kelve, elhatároztam magamat az összes általam látott és velem naponta közölt eseményeket dióhéjba szoritva, hiven ecsetelve, az érdekelt közönségnek tudomására hozni.

A trónörökös pár és kísérete: Frigyes cs. k. főherczeg, Koburg herczeg, b. Wilczek, gr. Waldstein, gr. Hoyos, gróf Nostitz, gr. Mitrovsky, Dr. Wiederhoffer udv. tanácsos és Pálffy grófné Marosvásárhelyre mint a m. állami keleti vasut egyik végpontjára f. é. november 14-én délelőtt 11 órakor érkeztek. A nagyszámu és diszes közönség riadó éljenzéssel üdvözölte; hogy mennyi lelkesedést és fényes tüntetést tanusított Marosvásárhely, mint a székelység központja, annak hű leírását a sajtó összes közlönyeiben olvastuk; jelen tudositással csakis a görgényi eseményeket és a vadászat eredményét kívánom hűen ecsetelni.

Nem akarom ezuttal elhallgatni azt is, hogy volt biz itt még elég az erdészeti és rendezőség ellen mély hunyázkodással szótt cselszövény is észlelhető, mit azonban itt felderíteni nincs hivatásom, hisz azt a jövő ugy is beigazolandja.

A magas vendégek Marosvásárhelyről kiindulva, az előlegesen vendégül meghívott gr. Teleky Samu vezetése alatt szinte 2 $\frac{1}{2}$ óra alatt d. u. 4 órakor Görgényben voltak, s áthatolva Girsik erdőigazgató terve szerint és vezetése alatt készült disz diadalkapun, az előudvarba jutottak; utóbb egy diszített alaguton keresztül a kellő diszben levő kastély udvarába értek.

E váratlan gyors megérkezés meglepő volt ugyan, de annak daczára a helybeli erdészeti személyzet, Girsik osztálytanácsos vezetése alatt még kellő időben, azon perczben, a midőn

a trónörökospár a kocsiból kiszállott, már a kastély bejáratánál volt. Ő Fenségét az erdőigazgató magyar diszruhában, magyar nyelven fogadta, a személyzetet bemutatta s saját mint az özszes személyzet szolgálatát felajánlotta. Az egyuttal itt levő, és az erdészethez csatlakozott kolozsvári jószágigazgató személyes bemutatása után Ő Fensége magyarul válaszolt, s a vadászat remélhető eredményéről tudakozódott; ez alatt Pausinger, mint Ő Fenségének tisztviselője is beérkezett, kit német nyelven megszólítva, bővebb kihallgatás végett magához rendelt.

A fogadtatás után nyomban átnyújtatott Ő Fenségének egy diszkötésű, vadászati jelvényekkel ékített vadászati térkép, magában foglalva egyuttal a görgényi vár történelmét, mit kegyesen elfogadni méltóztatott.

A vadászat lefolyásáról szóló események leírását megelőzőleg, meg kell emlitenem, hogy az ily későre halasztott vadászat nagy aggodalmat szült a rendezők körében; mintha csak az elemek esküdtek volna össze azok törekvései ellen, egyik nehezítő körülmény a másikat érte, makk ez évben a szó szoros értelmében nem termett; erdei gyümölcseink virága már tavaszkor elfagyott, s a csakis tengerire szorított medvék, tengeri törés után élelem hiányában, nagy számuk daczára vidékünkéről elhúzódtak; csekély három napig tartó havunk csak november elején mutatkozott; a havon sűrűn eszközlött nyomozások alkalmával már is észlelhető volt a szomorú kilátás, mert kóbor vándorlásuk biztos és állandósított vadállományra számítani nem engedett; a hó multával a levélhullás is bekövetkezett s így a vastag levléréteg miatt sikeres nyomozásra sulyt fektetni nem lehetett.

Mindezen viszonyokat mérlegelve, oda irányult a rendezőség figyelme, hogy legalább a vadászat rendszere, pontossága s kivitele kifogásolható ne legyen.

Ezen törekvést érvényesítendő, csoportokra oszlott az erdészek tevékenysége; Girsik osztálytanácsos és erdőigazgató

elvállalta a fogadtatás, diszítés, kellő rend és a tett intézkedések összefüggésének keresztülvitelét; Weszter főerdész a vadászat rendezése és a vadállomány kipuhatólásának nagy műve mellett gondoskodott a hajtók élelmezéséről; Wagner erdész a sok fuvar és háti lovak pontos megrendelésével vala megbizva; a kerületi jegyző, mint különben is kiváló jó vadász, a hajtókról gondoskodott s e tisztjét pontosan és kifogástalanul teljesítette; Kelemen erdész Stefania főhercegnő szolgálatára kiszemelve és a nap közt előforduló intézkedések keresztülvitele végett folytonosan Görgényben tartózkodott; Pausingerre, mint a főherceg szolgálatában levő fővadászára, ki a főherceggel gyakoribb érintkezésben volt, a közvetítő szerep jutott, ő értesítette Ő Fenségét a naponta ismétlődött lesjárók eredményéről és a magas elhatározásokat közölte a rendezőséggel. Ő Fensége határozott kívánságát nyilvánította, hogy az erdővédek medvére lőni tartózkodjanak s az erdőtisztek belátásuk szerint cselekedhetnek; miből természetesen azon intézkedések tétettek, hogy az erdészek a vadat lehetőleg visszariasszák és csak kifelé lőjenek. Megemliténdő még, hogy Pausinger, Weszter, Beck a trónörökös házi tisztje, a vadászatot megelőzőleg 5 napon át egy-egy lesjárót magukhoz véve, naponta nyomozásokkal foglalkoztak; de csakis azon meggyőződésre jutottak, hogy a medvék kóbor vándorlásuk miatt, állandó tartózkodásukat megállapítani nem lehet.

Ily előzmények után november 15-én vette kezdetét a vadászat. Már reggeli 3 órakor a vadászkiáltás mélabus hangja felriasztotta Morpheus karjaiból az összes szolgaszemélyzetet; hajtók lövészek és szekeresek már 5 órakor gyülekezni kezdtek; 6 órakor Fancsal felé vette kezdetét a menet, Fancsalban az igazgató által diszített emeletes vadásztanya meleg szobákkal várta a magas vendégeket, oda megérkezvén a teljes számú hajtók és kincstári erdővédek, két sorfalat képezve éltették

Ő Fenségeit. Csak rövid időzés után indult meg a menet Podu-Vadu-Szeszuluj felé, hol a vadászat kedvezőbb viszonyok között mindig jó sikerrel végződött. Most azonban sajnos, azzal nem dicsekedhetnek, mert a legrendszeresebb hajtás daczára is, vadra nem akadtak.

Már 8 óra volt este, a midőn a magas vendégek fáklya világításnál Görgénybe visszatértek és a fényesen kivilágított kastély udvarába hajtottak.

Még az nap este hivatott meg vendégül a veterán vadász, Macskási Ferencz, mint a görgényi uradalomnak az inskriptió tartama utolsó éveiben volt bérlője és híres medvevadász, ugyszinte Teleky Samu sógora és jelenlegi vendége, gróf Wurmbrand.

Másnap reggeli 6 órakor a menet ujonnan Fancsalba indult, Fancsalba érkezve, a még hajnalban kirendelt nyomozók le nem érkezvén, a társaság a vadászlak előtti téres helyen egész tábort ütött és vidáman tervezgetett. Hosszas várakozás után a nyomozók ugyan megjöttek, de kevés reménységet nyújtottak, egyhangulag állitván, hogy a talált fris csapások daczára a maczkók határozott tartózkodási helye — kóbor vándorlásuk miatt — feltalálható nem volt. Ily viszonyok között tehát nem volt egyéb teendő, mint egy szerencse vadászat kísérlete; de a kísérlet is meghiusult, azon különbséggel azonban, hogy a hajtásban volt ugyan két főmedve, azok azonban a kifogástalan jó hajtás daczára kioldalogtak és lövésre nem kerültek.

Képzelné lehet az eredménytelenség okozta minden irányban észlelt levertség magas fokát, csak Ő Fensége a Trónörökös az indokolt türelmetlenségnek semmi irányban sem adott kifejezést, ellenkezőleg egész higgadtsággal tartott tanácsot a vadászat folytatására vonatkozólag.

Sok volt itt az eltérő vélemény, a rendező személyzet Görgény környékére fektette a fősúlyt, míg ellenben Teleky és

Macskási azon véleménynek adtak kifejezést, hogy a medvék most a magasabb hegységekben tartózkodnak és miután a távolság több órai lovaglást igényel, tétessék át a központ Fancsalra.

Ő Fensége elfogadván ez utóbbi ajánlatot, megszemlélte a fancsali helyiségeket és az átköltözködést azonnal elrendelte, az erdővédek és hajtók hazatérés helyett Fancsalban tanyát ütöttek, a magas vendégek pedig Görgény felé visszaindulván, alkonyatkor szerencsésen oda érkeztek. De nagy vala ám a meglepetés, a midőn a Weszter által kiindított nyomozók azon jelentéssel tértek vissza, hogy néhány medve, táplálék hiányában, egészen le az adorjáni határban lévő vadalmásokat körülövedző cserjés erdőségekbe szorult és ott egészen friss csapások találhatók.

E körülmény megváltoztatván a fentebbi tervet, a Fancsalban tanyázó lövészek és hajtók azonnal berendeltettek és éjjel után szerencsésen le is érkeztek.

Másnap, november 17-én a vadászat színhelye idegen, a kincstári erdészek által ismeretlen határon lévén, a vadászat rendezését Macskási vette át.

Már fél nyolcz órakor megindult a menet Adorjánra, hol a magas vendégek paraszt lóra és paraszt nyeregbe ülve, csakhamar felértek a vadászat színhelyére.

Az első és második hajtás sikeretlen volt, ellenben a harmadik és utolsó hajtásban, a fentjelzett tilalom nélkül, nagy eredményeket lehetett volna felmutatni. Ugyanis azonnal a hajtás kezdetével jelezték a hajtók a medvék ottlétét, erős hajsza után csakhamar két főmedve egymást nyomban követve bukkant ki Schobel erdészre, ki által a hajtásba visszariasztvá, Beck Ő Fensége házi tisztjére irányultak, itt is lövés helyett a magas vendégek löirányába tereltetvén, Frigyes cs. k. főherczegre bukkantak, ki a sűrűség miatt a szembe iramló medvékre löni gátolva lévén, csak akkor dör-

dült el fegyverének mindkét csöve, a midőn azok a szeké-
 uton elhaladva, menekülni siettek, ugyan egyidejűleg lőtt a
 főherczeg szomszédja gr. Wurmbrand is, de a mint a követ-
 kezmény igazolja, mindazon lövés eredménytelen volt. Meg-
 emlitendő még mint curiosum, hogy az első medve, a nagyob-
 bik, a sík és sáros utra való kiugrásra alkalmával kisíklott
 és a földre terült, míg az ezt nyomban követő második medve
 futó irányát megváltoztatni képes nem lévén, a földön heverő
 medvét átugrotta.

Három egymásutáni dördülés nyomban megvillanyozta az
 egész lövonalat; azonnal ott termett a Trónörökös, rögtön meg-
 szemlélte a nagy nyomokat, saját kezeivel leoldotta a vér-
 ebet és a nyomra vezette, maga is a nyomon jó távol-
 ságra elhatolt, a véreb azonnal hangot adott, de csakhamar
 elnémult, jeléül annak, hogy a medvék legalább is nagyobb
 sérülést nem szenvedtek. A Trónörökös Frigyeshez for-
 dulva, így szólott: „Husz évig mehetsz medvevadászatra, míg
 abban a szerencsében fogsz részesülni, hogy két főmedve egy-
 szerre lövésre kerüljön.“

Végül még megemlitendő, hogy egy harmadik medve,
 állítólag főmedve, kioldalgott és így lövésre nem került.

Másnap, azaz 18-án ugyancsak Adorján határában a vad-
 almások közelében folytattatott a vadászat, de eredménytelenül.

Görgénybe visszatérve, a nyomozók új friss csapásokra
 akadtak, még pedig Adorján szomszédságában létező, de már
 kincstári erdőkből, az üvegcsüri, illetve Kásva határon, minek
 folytán eltérőleg a 19-ikre tervezett rókadászatától, a
 medvevadászat folytatása lett elhatározva.

Este 6 órakor, ebéd alatt, Erzsébet előestéjén,
 Felső királynénk tiszteletére Girsik erdőigazgató fényes
 fáklyamenetet rendezett. A magas vendégek a felvonulást és
 elvonulást élvezettel nézték; az elvonulás után Ő Felsőségének

küldöttje gr. Mitrovszky lejött, megköszönte a figyelmet azzal, hogy ezen figyelem felől Ő cs. k. Felsege még ma táviratilag lesz értesítve, egyuttal meghivta az erdőigazgatót 19-ére ebédre.

November 19-ike, mint a vadászat utolsó napja, a kásvai vadászatnak volt szentelve.

Ez alkalommal is bebizonyult a rendezőség azon állítása, hogy a medvék csakis Görgény környékén tartózkodhatnak, mert ott, ha gyéren is, vadalmával táplálkozhatnak. Ugyanis itt is, még pedig igen nagy főmedvére akadtak, a hajtók szorgosan hajhászták, sokáig makacskodott, míg végre dr. Wiederhoffer udvari tanácsosra kirohant, de a kedvezőtlen szélirány miatt neszt véve, elbögte magát, s azonnal visszapattant és áttörve a hajtóvonalat, szerencsésen meg is menekült.

Ezzel be lett fejezve a görgényi vadászat, s én is bevégzem tudósításomat azzal, hogy Trónörökös Ő F. 19-én este bucsu-ebéd alkalmával következőleg nyilatkozott: „Mevagyok elégedve a kísérlettel, meggyőződtem arról, hogy itt a vadállomány kielégítő, hogy a vadászat sok tekintetben kényelmes és hogy máskor korábban kell a vadászatot kezdeményezni, ha jövőre megnyerhetem ide Felseges atyámat, legalább is megelőzőleg 14 nappal ide jövök és tanulmányozni fogom a hajtásokat.“

A Trónörökösne Ő Fensége, ki mindenkit vidám mosolya, szelidsége és leereszkedése által első látásra meghódít, a vadászat tartama alatt sétákat tett a parkban, úgy sár- és esős idő daczára a községben is, magyarul viszonzta a legszívélyesebben a nép köszöntését, rajzolt és naponta kikocsizott a közel vidékre, egy izben egészen Fancsalig, hol megéhezve, az erdővédné által megkinált házi kenyeret és friss vaját kegyesen elfogadni és szívélyesen megköszönni méltóztatott.

N. N.